

DET GODE SENIOR- ARBEJDSLIV

Fleksible løsninger og et godt arbejdsmiljø er noget af det, der kan få socialpædagoger til at blive lidt længere på arbejdsmarkedet. Mød fire senior socialpædagoger

FOTO: PRIVAT

#socialpædagog

Jeg hedder Birte Kyed Unnerup Pedersen, er 48 år og socialpædagog, fagfacilitator og Viso-specialist på Spurvetoften i Vejle Kommune. Da jeg for 22 år siden startede i praktik på Spurvetoften, tænkte jeg, at det slet ikke var noget for mig. Bl.a. fordi der var en del adfærd og kommunikation, som jeg ikke kunne forstå og aflæse. Mennesker med autisme på det tidligste udviklingstrin har en anden udtryksform kommunikativt. Men jeg fandt ud af, at jeg godt kan lide at specialisere mig ud fra en bestemt faglig udfordring – og det er hos os kommunikation med mennesker, der ikke kan give udtryk for ønsker og behov ved hjælp af det talte sprog. Det handler ikke om det, vi siger, men om det, vi gør og viser med vores kropssprog. Og om at observere og tolke adfærd og nonverbale tegn ud fra ambitionen: 'Hvordan kan jeg give dig den bedst mulige dag?' Det betyder meget for mig at gøre en forskel for en underkendt gruppe mennesker, der måske ellers ikke tillægges den store værdi i samfundet. Jeg kan gøre det ved at være faglig, nysgerrig og undersøgende på borgerens hverdagstrivsel. X

Kolofon

Udgives af Socialpædagogerne, Brolæggerstræde 9, 1211 København K. Tlf. 7248 6000. sl.dk /// **Ansvarshavende** Forbundsformand Benny Andersen /// **Redaktion** Søren Lauridsen (chefredaktør), sln@sl.dk, Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk, Malene Dreyer, mad@sl.dk, Jakob Ravn Brinck, jaf@sl.dk, Lea Holtze, hol@sl.dk /// **Kontakt redaktionen** på nyhedsrum@sl.dk /// **Layout** René Hart /// **Produktion** KLS PurePrint A/S /// **Læserbreve** Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. Vi opfordrer til, at indlæg højst fylder 2.000 anslag, og redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte. Læserbreve med injurierende indhold afvises. Indlæg sendes til nyhedsrum@sl.dk /// **Annoncer** Se annonceinformation på socialpædagogen.sl.dk /// **Oplag** 45.000 i perioden 01.07.17-30.06.18 /// **Redaktionen** af 5/2021 er afsluttet 26.04.2021. Næste nummer udkommer i uge 25, 2021 /// **Forsidefoto** Tor Birk Trads /// 78. årgang /// ISSN 0105-5399

Magasinet er 100% fri for skadelige/hormonforstyrrende kemikalier og er certificeret efter verdens strengeste miljøcertificering.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

Danske Medier OPLAGSKONTROL

22

Indflydelse på og anerkendelse for sit arbejde, støtte og opbakning fra både kolleger og leder – og det, at man har tid til at udføre sit arbejde, er nogle af de faktorer, der gør, at mange vælger at blive på arbejdspladsen i nogle flere år.

Lars Louis Andersen, professor
Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø

PORTRÆT

FOTO: SOFIA BUSK

Gi' stemmerne dit øre
At høre stemmer er ikke ensbetydende med alvorlig psykisk sygdom. En ekspert på området, Jørn Ditlev Eriksen, giver dig gode råd til, hvordan du kan forholde dig åbent og nysgerrigt til stemmerne

TEMA

FOTO: SOFIA BUSK, TOR BIRK TRADS

18 Et godt seniorliv starter tidligt
Hvad skal der til, for at du bliver lidt længere på arbejdsmarkedet? Mød fire socialpædagoger, som alle har rundet de 60 – og er i fuld gang med arbejdslivets tredje halvleg

Podcast om recovery

I en ny podcast fra Socialpædagogerne kan du høre, hvordan du kan arbejde med borgerens recovery-proces ved at tage udgangspunkt i borgerens behov og målsætninger, og så får du også baggrunden og rammerne for den recovery-orienterede indsats.

Lyt med på sl.dk/fagligtfokus

REPORTAGE

FOTO: TOR BIRK TRADS

30 Fokus på de tabte sanser
På Kloden i Aalborg kræver arbejdet med døvblinde borgere en faglighed så fintfølelse, at socialpædagogerne kan oversætte kroppens mindste tegn til kommunikation

4 **Forbud mod profit droppet**

Ikke politisk flertal for forbud mod, at private pengemænd kan tjene penge på at drive sociale tilbud.

6 **Bestil jubilæumsplakaten**

Socialpædagogerne fylder 40 år i år – og nu kan du bestille den jubilæumsplakat, som medlemmerne har været med til at skabe.

16 **Sofa**

Nyuddannede Simone har indtaget sofaen med sin leder, Lena – sammen reflekterer de over fælles læring i en turbulent coronatid.

28 **Dilemma**

Bruger du belønning som et socialpædagogisk redskab? Mød to socialpædagoger, som har hver sin holdning.

38

FOTO: NILS LUND PEDERSEN

Springet
Merituddannelsen har forandret mig som menneske, siger socialpædagog Bjarne Larsen.

LÆS DIT FAGBLAD ONLINE PÅ socialpædagogen.sl.dk/fagblad

OK21

Stort JA til OK21

88% af medlemmer har stemt JA!

88 pct. stemte ja, da medlemmerne stemte om resultatet af OK21. Et resultat, der gjorde forbundsformand Benny Andersen både glad og stolt:

- Det er en fantastisk flot opbakning fra medlemmerne – en tillids-erklæring af den anden verden, siger han.

Hele 56 pct. af de stemmeberettigede medlemmer har i år deltaget i afstemningen, og det er den højeste stemmedeltagelse nogensinde i forbundets historie. At stemmedeltagelsen er historisk høj, er i sig selv en stor sejr og styrker Socialpædagogernes sag, forklarer Benny Andersen.

- Det viser, at socialpædagoger går op i deres løn- og arbejdsforhold. Det betyder vanvittig meget at have så mange medlemmer i ryggen, når vi mødes med arbejdsgiverne.

Resultatet af forhandlingerne vil størstedelen af de offentligt ansatte medlemmer kunne se på lønsedlen for maj måned, hvor de første aftalte lønstigninger bliver udmøntet. X

FORBUD MOD
PROFIT DROPPET

Det var ikke muligt for regeringen at skaffe flertal for et forbud mod, at private pengemænd skal tjene penge til egne lommer ved at drive sociale tilbud.

- Profit er åbenbart vigtigere end udsatte, konkluderer en skuffet forbundsformand.

Socialpædagogerne vil dog forfølge sagen:

- Der er trods alt kommet stærkere redskaber til de sociale tilsyns fokus på stedernes økonomi, som vi også har foreslået. Og så vil jeg opfordre kommunerne til ikke at bruge de private tilbud, hvor det åbenlyst handler om at score kassen, og hvor fagligheden ikke er i orden. Vores skattekroner skal gå til de udsatte børn og voksne, siger Benny Andersen.

I aftalen om styrket socialtilsyn og styrket økonomiske tilsyn, som er indgået af regeringen og støttepartierne, er dog også flere elementer, som Socialpædagogerne har foreslået:

Medlemstilbud:
Føler du
dig stresset?

Hos Socialpædagogerne har du mulighed for at få råd og vejledning fra en faglig konsulent, som har gennemført et stressvejlederforløb.

Læs mere om tilbuddet på sl.dk/faa-svar/arbejdsmiljoe/stress

- **Oprettelse** af specialistfunktioner, så specialiserede tilsynsopgaver samles i ét tilsyn.
- **Bedre** udveksling og koordinering på tværs af de forskellige tilsynsmyndigheder.
- **Skærpet** fokus på brug af vikarer, når medarbejderkompetencer vurderes.
- **Forbud** mod virksomhedsformer, hvor tilbuddets og ejerens økonomi er blandet sammen.
- **Aftalepartierne er bekymrede** for de udenlandske koncerner og vil følge området fremadrettet. X

Motivation og
kommunikation

Med god kommunikation og de rette værktøjer kan det lykkes at motivere de borgere, som af mange bliver opfattet som umotiverede og hjælpeløse, til en udvikling i en positiv retning. Det er temaet for den fælles konference, som Socialpædagogernes faglige selskaber holder senere på året. Du er inviteret og kan blandt andre møde **Dorthe Birkmose, Per Isdal, Louise Brückner Wiwe** samt en række andre centrale fagfolk og eksperter inden for socialpædagogikkens felt. X

Konferencen afholdes 27.-28. oktober
– vi skriver mere om tilmelding på sl.dk og i nyhedsbrevet

“Vi kunne se, at det var meget bedre at få borgerne over på IBG Videokald, hvor de færdes i et lukket og sikkert miljø uden reklamer og udefrakommende. Der er mere ro på, og det fungerer meget bedre for borgerne”

Interaktiv Borgerguide er 15 digitale moduler til understøttelse af trygge fællesskaber. Læs mere om vores brugeres oplevelser på borgerguide.dk

Borgerguide.dk

KOMMENTAR

MENS VI VENTER PÅ EN PSYKIATRI- HANDLEPLAN

UNDER CORONA-PANDEMIEN er mange ting 'pause-rede' – for at bruge et Søren Brostrøm-udtryk. Privat er mange arrangementer udskudt, men bestemt også fagligt. Og ikke mindst politisk. Den længe ventede ti-årsplan for psykiatrien er for eksempel udskudt ad flere omgange, og vi forventer nu, at politikerne løfter sløret for de konkrete løsningsbud på området efter sommerferien. Dét er virkelig noget, jeg ser frem til. For området trænger til et markant løft – særligt socialpsykiatrien.

Ventetiden bruger vi derfor på at sætte politisk fokus på, at der skal investeres. Der er kommet flere mennesker med psykiske vanskeligheder, og der er et øget pres fra behandlings-

'Vores udgangspunkt er, at borgere med psykiske vanskeligheder skal have mulighed for at leve meningsfulde liv.'

psykiatrien med kortere indlæggelser. Men der er ikke kommet tilsvarende midler.

Derfor er vores budskaber: Der skal flere hænder til og styrkede kompetencer. Der skal banes vej for fleksibel tilpasset bostøtte og et kompetenceløft til specialiserede opgaver. Og så skal sammenhængen på tværs af sektorer styrkes.

Og så skal sammenhængen på tværs af sektorer styrkes.

Vores udgangspunkt er, at borgere med psykiske vanskeligheder skal have mulighed for at leve meningsfulde liv, og støtten skal tilpasses den enkeltes ressourcer og behov. Vi ser mennesket og ikke diagnosen. Den del må aldrig 'pauseres'. X

Verne Pedersen
næstformand

FOTO: ROBERT WENGLER

UNDSKYLDNING

Undskyld. Vi lavede en stor fejl, da der blev lavet adressemærkat til Socialpædagogen #4. Sammen med modtagerens navn og adresse stod også modtagerens eget cpr-nummer. Fejlen omfatter langt de fleste modtagere af bladet.

Det er en meget beklagelig fejl, som har skabt utryghed hos mange. Det må ikke ske igen. Vi har derfor gennemgået vores arbejdsgange og taget de nødvendige skridt for at forhindre lignende fejl.

Vi har selv meldt det til Datatilsynet, der heldigvis vurderer, at risikoen for misbrug er begrænset. Skulle du blive udsat for misbrug på grund af fejlen, er Socialpædagogerne erstatningspligtig.

På sl.dk/datalæk kan du læse mere om fejlens omfang – og hvordan du evt. kan sikre dig.

Vi undskylder mange gange for fejlen.

Venlig hilsen Søren Lauridsen, chefredaktør

• Socialpædagogisk fagsystem med mødeplan, journal, medicinhandling mm • Pris fra kun 505 kr/md (ex moms)
• Mere end 380 institutioner og 10.000 brugere • GDPR Compliant • Tlf: +45 88 13 81 20

Planner4You

Så du kan koncentrere
dig om det der er
VIGTIGST

Ungepanelet

Digitale fællesskaber
...fælles om den gode tone

Find **kampagnefilm** og
undervisningsmateriale på
medieraadet.dk/unge-faellesskaber

**MEDIERÅDET
FOR BØRN & UNGE**

Red Barnet

Medfinansieret af Den Europæiske
Unions Connecting Europe-facilitet

PODCAST

Lev - en podcast om livet med udviklingshandicap

Den første professor med Downs

00:00 | 21:23

DEN FØRSTE PROFESSOR MED DOWNS SYNDROM

Da Jakob kom til verden, blev der vendt op og ned på Annes liv. Som mor til en dreng med Downs syndrom var hun pludselig dybt afhængig af sagsbehandlere, specialinstitutioner og anden hjælp. I LEV's nye podcastserie fortæller Anne i afsnittet 'Den første professor med Downs syndrom' om sine erfaringer. I et andet afsnit kan du møde familien Lillelund, hvis ældste datter bor i et botilbud for børn og unge med omfattende udviklingshandicap. X

Lyt til LEV's podcastserie 'Et liv med udviklingshandicap' på lev.dk/viden-om/podcast/

BOG

Godnathistorier i drømmejunglen

I **Drømmejunglen** har dyrebørn svært ved at sove. Fx har tapiren Torben ondt i maven, papegøjen Petra føler sig slet ikke træt – og brøleaben Bjarne har tankemylder. Med denne bog ved hånden kan du med højtlesning for børn og unge støtte dem i at bearbejde hverdagens oplevelser og falde til ro ved hjælp af afslappende meditations- og hypnoseteknikker. Bogen består af seks historier udviklet af læge Anna Knakkegaard, der har erfaring med klinisk hypnose som behandlingsform til børn og unge. X

'Drømmejunglen' af Anna Knakkegaard og Julie Dam, **Forlaget Jungledrømme, 249 kr.**

RAPPORT

Evaluering af voksenansvarsloven

Der er stort kendskab til voksenansvarsloven på anbringelsessteder, og loven har generelt gjort det tydeligere, hvilke indgreb der må foretages i børnenes og de unges selvbestemmelsesret. Der kan dog fortsat opstå usikkerhed, især blandt plejefamilier. Det viser en evaluering fra Socialstyrelsen af voksenansvarsloven, der fra 1. januar 2017 har fastsat reglerne for magtændelse over for anbragte børn og unge i en selvstændig lov. X

Læs hele evalueringen på socialstyrelsen.dk

RAPPORT
Februar 2020

BOG

Kerneopgaven i krise

Det offentlige har glemt kerneopgaven. I stedet bruges tiden på dokumentation, evaluering og møder. Med andre ord har man alt for travlt med at spille tiden på landets offentlige arbejdspladser. Sådan lyder hovedbudskabet i bogen 'Kerneopgaven i krise', der bygger på erfaringer fra en lang række processer og samarbejder i 95 kommuner og samtlige regioner. Bogen viser, hvordan du gør kerneopgavens krise til et værdifuldt vendepunkt. X

'Kerneopgaven i krise' af Anders Seneca, **Gronningen, 249,95 kr.**

Kernen i den socialpædagogiske faglighed

I 'Mit faglige fokus' kan du møde nogle af dine socialpædagogiske kolleger landet over og læse, hvilke værktøjer de bruger i deres arbejde. Mon ikke du kan nikke genkendende til ord som ro, tålmodighed og ydmyghed i det vigtige relationsarbejde?

Læs om socialpædagogers faglige fokus på sl.dk/fagligtfokus

For dig og jer, der ønsker udvikling og fornyelse i det sociale arbejde

Supervisionshuset har samlet en gruppe erfarne og højt specialiserede supervisorer i København og Fredericia. De er klar til at hjælpe dig, dine kolleger og din organisation med at skabe kvalitet og trivsel i arbejdet med menneskelig velfærd og udvikling.

Vi supervisorer enkeltpersoner og grupper – både inden for og på tværs af fag, og vores supervisorer møder dig med professionel indsigt og et godt overblik. Vi tilbyder også online supervision til enkeltpersoner og grupper, så du kan få supervision lige dér, hvor det passer dig bedst, og den geografiske afstand til supervisor ikke har nogen betydning.

Ring til Jakob Hassing på 88 93 00 01 eller læs mere på supervisionshuset.dk

PROFESSIONELT OG MENNESKELIGT OVERSKUD

SUPERVISIONS Huset

8

2021 MAJ #5 /// Socialpædagogen

Gi' stemmerne dit øre

TEKST
TINA
LØVBOM
PETERSEN
///
FOTO
SOFIA
BUSK

At høre stemmer er ikke ensbetydende med alvorlig psykisk sygdom. Så når du møder stemmehørere i dit arbejde, så forhold dig nysgerrigt og åbent. Ved at acceptere og prøve at forstå stemmerne hjælper du stemmehøreren med at tage kontrol over sit eget liv, siger en ekspert på området **Jørn Ditlev Eriksen**

'Den centrale stemme, jeg hører, er min fars stemme. Han kritiserer mig og fortæller mig, at jeg er dum, ubrugelig og værdiløs. At jeg fortjener at blive misbrugt og aldrig skulle have været født. Stemmerne er der hver dag, så jeg har været nødt til at udvikle strategier til at håndtere dem.'

— **Helen**, som blev misbrugt gennem hele sin barndom, i bogen 'At leve med stemmer' af Marius Romme og Sandra Escher

V

ED DU, HVAD skuespilleren Anthony Hopkins, fodbold-spilleren Zinedine Zidane og sangeren Lady Gaga har til fælles?

De hører stemmer.

Og det er de langt fra alene om, fortæller Jørn Ditlev Eriksen, som gennem de seneste 21 år har specialiseret sig i at arbejde med stemmehørere.

– Forsigtigt sat skønnes det, at mellem 2 og 6 pct. af befolkningen i et eller andet omfang hører stemmer.

Mange opfatter stemmer som et symptom på alvorlig psykisk sygdom. Men faktisk viser forskning, at to ud af tre stemmerhørere ikke har problemer med at høre stemmer, siger han.

Det er altså langt fra alle stemmehørere, som oplever, at stemmerne er så negative og dominerende, at de har svært ved at leve et normalt liv.

– Der er rigtig meget tabu omkring det at høre stemmer. Så når jeg er ude og holde foredrag om stemmehøring, oplever jeg typisk, at folk først smider forsigtigheden, når jeg fortæller, hvor udbredt det er at høre stemmer, og hvor mange der fungerer fint med stemmerne. Så tør de stå frem, alle dem, der hører stemmer, og som har gået rundt og været bange for, at der

var noget helt galt med dem psykisk, lyder det fra Jørn Ditlev Eriksen,

’De har altid været mine kontinuerlige rejseskammerater – altid eksisterende, men ikke altid til stede. Af og til fylder de mit hoved, overtager min tunge og siger ord, som jeg ikke genkender – i den betydning, at det ikke er mig, men en fremmed, der låner min mund, min tunge og siger forfærdelige ting, som skærer ind i de bløde dele af mig og sårer mig.’

— Olga – i bogen 'At leve med stemmer' af Marius Romme og Sandra Escher

som for nylig holdt et webinar om stemmehøring for medlemmer af Socialpædagogerne.

En helt ny verden

Vi skal 21 år tilbage i tiden for at finde den oplevelse, der fik Jørn Ditlev Eriksen på sporet af arbejdet med stemmehørere. Dengang arbejdede han som psykiatrisk sygeplejerske – og på en international konference stødte han på en tilgang til stemmehørere, som åbnede op for en helt ny verden.

– Jeg hørte en engelsk kollega Mike Smith fortælle, hvordan han havde hjulpet kronisk skizofrene mennesker med at få kontrol over deres stemmer, så de blev velfungerende mennesker. Hans historier og metoder vendte på alle måder op og ned på det, jeg havde lært i psykiatrien – og jeg blev bare nødt til selv at finde ud af, om det, han fortalte, var sandt.

For det, Jørn Ditlev Eriksen hørte den dag, var, at stemmehørere ikke per automatik kan stemples som skizofrene patienter, der skal behandles medicinsk. Og at arbejdet med stemmehørere ikke handler om at kurere en sygdom og fjerne stemmerne, men derimod om at normalisere, mestre og forstå stemmerne.

Den tilgang satte han sig for selv at afprøve, da han kort tid efter i 2003 blev ansat som forstander på det socialpsykiatriske botilbud Slotsvænget.

– Her havde vi rigtig mange beboere, som hørte stemmer – og selvom de ofte var voldsomt medicineret, så hørte de stadig stemmer og var meget forpinte. Men selvom medicin godt nok dæmper følelserne, så gør det jo ikke noget ved de grundlæggende problemer. Og det var dem, vi godt ville have fat i, fortæller han.

Afklaret med stemmerne

På Slotsvænget var tilgangen recoveryorienteret med fokus på det enkelte menneskes livshistorier og drømme.

– Når man går ind og arbejder med stemmehørernes livshistorie, kommer man også ind på, hvornår stemmerne dukkede op, og hvilke følelsesmæssige belastninger der udløste dem. Målet er at arbejde med stemmehørernes forhold til stemmerne, så det ikke er stemmerne, men stemmehøreren, der styrer sit liv, forklarer Jørn Ditlev Eriksen.

Resultaterne af den nye tilgang til stemmehørere viste sig hurtigt på Slotsvænget, hvor medicinforbruget faldt, og beboerne fik det bedre.

– Vi oplevede bogstaveligt talt beboere, der rejste sig fra deres egen seng – og mange af dem blev så afkla-

Tabu
Ifølge Jørn Ditlev Eriksen er der stadig rigtig meget skam og tabu forbundet med det at høre stemmer – selvom mange stemmehørere lever fint med stemmerne.

rede med deres stemmer, at de flyttede fra botilbuddet.

Den tilgang, Jørn Ditlev Eriksen stod i spidsen for på Slotsvænget, hvor han stoppede som forstander i 2015, er den samme, som han bruger i dag i firmaet Psykovi-sion, hvor hans hovedfokus stadig er stemmehørere.

– Det handler om at normalisere stemmerne og se dem som reaktioner på livet. Og opgaven er så at finde ind til, hvad der udløser den reaktion, siger han og fortsætter:

– Når et menneske hører stemmer, så er det en reaktion på nogle følelsesmæssige problemer, der er svære at acceptere eller håndtere. Det bunder ofte i traumatiske begivenheder, som kan være lige fra seksuelt mis-

brug til problemer i hjemmet, døden eller mobning i skolen. Men det, der udløser stemmerne, er ofte noget, man har været udsat for tidligere i livet, og som man har svært ved at forholde sig til, siger Jørn Ditlev Eriksen.

Det er ikke så mystisk

Han giver et aktuelt eksempel med en ung mand, som han netop har hjulpet.

– Han var meget plaget af stemmer og røg ind og ud af psykiatrien, og da han kom til mig sammen med sine forældre, var det bl.a., fordi de rigtig gerne ville undgå psykofarmaka. Gennem vores møder og samtaler når jeg ind til, at han i sin barndom blev

Jørn Ditlev Eriksen

- Er uddannet sygeplejerske og har efterfølgende taget en diplomuddannelse i ledelse og en erhvervs-diplomuddannelse i Human Ressource Development.

- Var fra 2003 til 2015 forstander på det social-psykiatriske botilbud Slotsvænget.

- Er i dag medejer af Psyko-vision, hvor han arbejder med individuelle skræddersyede recoveryforløb.

- Udbyder i 2022 sammen med psykolog og stemmehører Olga Runciman et undervisningsforløb til bl.a. socialpædagoger, hvor de kan lære at hjælpe mennesker, der hører stemmer.

Tre vigtige faser

Når du arbejder med stemme-hørere, kan processen inddeles i tre faser: **organiseringsfasen, forstyrrelsesfasen og stabiliseringsfasen.**

På Fagligt Fokus kan du læse mere om de tre faser – og om, hvordan du inddrager stemme-hørerens livshistorie.

Læs mere på sl.dk/fagligtfokus

Et godt råd

Gå med historien, lyder det bedste råd fra Jørn Ditlev Eriksen. Det handler om at forstå uden at fortolke:
– Du hjælper allerbedst, hvis du forholder dig åbent og spørger til stemmerne. Du kan fx stille spørgsmål som:

- Hvad betyder stemmerne for dig?
- Hvornår kommer de?
- Hvad siger de til dig?
- Ved du, hvem de er?
- Er du bange, når stemmerne kommer?
- Har du nogen forklaring på, hvorfor de kommer?
- Har du nogensinde gjort noget, som du syntes, hjalp dig i forhold til stemmerne?
- Kan vi gøre noget for, at du føler dig tryk, når stemmerne kommer?

mobbet, fordi han var ordblind – og de stemmer, han hører i dag, kommer typisk, når han er presset. Så eksploderer stemmerne i hans hoved, fordi han som ordblind er angst for, at han ikke kan klare det, fx når han skal til eksamen, fortæller Jørn Ditlev Eriksen.

I takt med at den unge og hans forældre får talt højt om, at det faktisk er tidligere udfordringer med ordblindhed, der udløser stemmerne, så ændrer billedet sig.

– Det er egentlig ikke så mystisk. Det handler om at spørge ind til stemmerne, anerkende, at de er der – og interessere sig for, hvad der ligger bag. Når en ung gut som ham her og hans forældre finder ud af, at

det er angsten for at fejle og ordblindhed, der udløser de destruktive stemmer, så kan de handle på det. De kan snakke åbent om udfordringerne, ligesom de kan vælge at sætte gang i nogle praktiske løsninger som fx lektiehjælp. Og i hans tilfælde forsvandt stemmerne på ganske kort tid.

Nysgerrig og åben

Eksemplet hører til i den forholdsvis milde ende af skalaen, fortæller Jørn Ditlev Eriksen. Men selv mennesker, som har hørt stemmer det meste af deres liv og har voldsomme traumer med i bagagen, kan man nå ind til med nysgerrighed og oprigtig interesse, forklarer han.

Sikkerhed
– Jo mere man kender og forstår borgerens stemmer, jo bedre kan man undgå at fejlfortolke en situation – og det gør arbejdet mere sikkert i fx socialpsykiatrien, siger Jørn Ditlev Eriksen.

– Socialpædagoger møder jo mange stemmehørere i deres arbejde, og her er de relationer, man som fagperson opbygger, ret afgørende. For en tillidsfuld relation er helt nødvendig, hvis man vil have stemmehørere til at åbne op for den ’anden’ virkelighed, de oplever.

En rigtig god indgang er derfor at stille spørgsmål som fx ’hvornår hører du stemmer?’, ’hvad siger de?’, ’ved du, hvis stemmer du hører?’ og ’har du nogen forklaring på, hvorfor stemmerne kommer?’.

– Der er meget tabu knyttet til at høre stemmer, så første skridt er at få etableret en fælles forståelse af, at det ikke er farligt, men at det faktisk er ganske normalt. Og så er det utrolig vigtigt, at man så at sige går

’Stemmerne er tre små drenge. En af dem er ’Kommentatoren’: Han kommenterer på det, jeg tænker. En anden er ’Dommeren’: Han er dømmende og krænkende i forhold til det, jeg gør. Den sidste er ’Distributøren’: Han giver gaver. Fx: ’Du får noget marihuana’. Ifølge stemmerne er de mellem 10 og 12 år gamle, men jeg ved, at de i virkeligheden er min mor.’

— **Frank** – i bogen ’At leve med stemmer’ af Marius Romme og Sandra Escher

med historien og prøver at forstå uden at fortolke eller korrigere, forklarer Jørn Ditlev Eriksen.

Giver sikkerhed

Og det med at ’gå med historien’ handler i høj grad om at pakke alt det, man måtte have lært om realitetskorrigering, langt væk.

– Jeg lærte i sin tid, at hvis du fx har en person, som tror, at han er Jesus, så skal du ikke tale med ham om det, for så bekræfter du ham bare i den identitet. Men du har ligesom to valg: Enten har du en ensom Jesus – eller også har du en, som kan tale om, hvordan det er at være Jesus, lyder det fra Jørn Ditlev Eriksen, som bygger videre på sit eksempel:

– Ved fx at spørge ind til, hvordan det føles at være Jesus, og hvilke udfordringer det giver, kan man stille og roligt snakke sig frem til nogle løsninger, der gør tilværelsen lettere for vedkommende. Så kommer det ofte til at handle om faktorer som søvn, mad og det at få slappet af – og så kan man gøre det, som er allerbedst for stemmehørere: lytte, føle omsorg og sørge for, at vedkommende føler sig mødt og forstået. Dermed fjerner man noget af det følelsesmæssige pres, der er.

En sidste pointe er ifølge Jørn Ditlev Eriksen også, at det på fx socialpsykiatriske bosteder er med til at gøre arbejdet mere sikkert, når man kender til og anerkender borgerens stemmer, syner og paranoia.

– Når man ved, hvad paranoiaen består i, og hvad stemmerne siger, så kan man lettere læse signalerne og undgå, at man fx fejlfortolker en situation. Så der er alt at vinde ved at forholde sig åbent og nysgerrigt til, hvordan mennesker, der hører stemmer, oplever det. ×

Simone Wils Lystbæk, 25 år, tidligere vikar på Kamager. Blev som nyuddannet socialpædagog ansat 1. februar i år, hvor COVID-19 havde lagt en stor del af arbejdspladsen ned – og flere kolleger var hjemsendt pga. smitte.

Lena Jensen, 49 år og stedfortræder på Kamager i Kastrup – et botilbud for voksne med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, hvor arbejdet er organiseret i selvledende team uden mellemledere. Alle medarbejdere er ‘hverdagsdirektører’.

Corona har vist, at vi kan mere, end vi tror

» Simone:

Da jeg som helt nyuddannet trådte ind ad døren, var en stor del af personalegruppen sendt hjem pga. corona, så det var brandslukning fra dag ét. Det gav da en masse tvivl og usikkerhed – for gjorde jeg nu det rigtige?

» Lena:

Jeg har så stor respekt for dig og dit gåpåmod. Selvom du er ny, har jeg som leder fra start følt mig helt rolig med, at du havde styr på det. For sådan er det jo hos os – man skal kunne lide at træffe mange beslutninger på egen hånd.

» Simone:

Det har faktisk gjort mig til en dygtigere socialpædagog at blive kastet direkte ud i at stå med et kæmpe ansvar. Det, at alt er organiseret i selvledende team, hvor man selv er ansvarlig for at finde de bedste faglige løsninger, har styrket mig.

» Lena:

Vi kalder det ‘hverdagsdirektører’. Som medarbejder har man mandat til at være direktør – og selv tage styring på tingene uden at vente på resten af teamet. Selvfølgelig har vi som ledelse ansvaret for at kridte banen op, så medarbejderne kan agere i det. Men vi har ikke mellemledere, så det hviler på den enkelte at kunne træffe beslutninger og handle ud fra dem.

» Simone:

På den måde har man kun sig selv at spørge, selvom jeg jo godt ved, at jeg altid kan finde en kollega at sparre med. Men der er noget opløftende ved at finde ud af, hvor meget man egentlig kan klare selv.

» Lena:

Med selvledelse følger også ansvaret for, at man altid fagligt kan begrunde de valg, man træffer. Men jeg har som leder fuld tillid til, at medarbejderne håndterer udfordringerne uden min indblanding – og tager fat i mig, hvis de har brug for hjælp.

» Simone:

Det betyder meget at blive mødt med så stor en tillid. Og selvom jeg nogle gange har været i tvivl, om jeg nu valgte den bedste pædagogiske løsning, så har jeg hele tiden følt, at det var okay at fejle og prøve sig frem.

Selvledelse har givet den enkelte stor handlefrihed

» Simone:

Ja, vi er godt på vej ud af den osteklokke, vi har befundet os i, hvor alt har handlet om at undgå smitte og få borgerne til at forstå, hvorfor de ikke må gøre, som de plejer. Jeg har den der følelse af, at ‘vi gjorde det’.

» Lena:

Jeg har et billede af coronatiden som sådan en gammeldags rullepølsepresser. For som en rullepølse har vi siddet fast i en form, hvor der hele tiden er blevet skruet og strammet til. Men nu aftager presset endelig en smule. Bare det, at vi i dag kan møde op i vores eget tøj og ikke i uniform – det er dejligt.

» Simone:

Nu, hvor vi er ved at være på den anden side af corona, kan jeg godt mærke, at vi ligesom skal til at starte forfra. Alt har handlet om overlevelse i hverdagen, og fordi vi stadig har en del langtidssygemeldte, slikker vi stadig sårene.

» Lena:

Skyld, skam og fejl er så uinteressant. Hos os er arbejdet baseret på tillid – og jeg mener virkelig, at det, at man arbejder selvledende og har så stor handlefrihed, har været en kæmpe gevinst i en krisetid, hvor ingen har tid til at vente på at skulle spørge om lov.

Har du en særlig relation til en borger, kollega, din leder eller en anden i dit arbejdsliv, som du gerne vil fortælle om, så skriv til: nyhedsrum@sl.dk

ET GODT SENIOR-ARBEJDSLIV STARTER TIDLIGT

Hver tredje socialpædagog forventer at forlade faget før pensionsalderen, viser nye tal.

For de fleste er forklaringen, at jobbet er for hårdt i længden. Det kalder på et bedre arbejdsmiljø, som forebygger nedslidning – og fleksible løsninger, der kan få seniorerne til at blive, siger forsker

TEKST
MALENE
DREYER
///
FOTO
SOFIA
BUSK,
TOR
BIRK
TRADS

DRØMMEN OM et godt arbejdsliv efterfulgt af en velfortjent pensionstilværelse med gode, raske og aktive år ligger hos de fleste mennesker, som nærmer sig livets tredje halvleg. Men hvis det kniber med at se dig selv blive gammel i jobbet som socialpædagog, er du langt fra alene. Hver tredje socialpædagog planlægger nemlig at forlade arbejdsmarkedet før pensionsalderen. Det viser en ny spørgeundersøgelse,

Socialpædagogerne har lavet blandt medlemmerne. Selvom der er flere grunde til, at medlemmerne ønsker at trække sig fra arbejdsmarkedet før tid, så handler det for langt de fleste om, at jobbet som socialpædagog er slidsomt, både fysisk og psykisk. Nogle af forklaringerne lyder fx: 'Jeg er omsorgstræt', 'Nedslidt fysisk, mentalt og psykisk efter et langt arbejdsliv, hvor jeg har brugt mig selv som arbejdsredskab' – og

'Jeg tror ikke, jeg kan arbejde, til jeg er 71 år med det arbejdspress, der er inden for faget'. Svarene stammer fra en spørgeundersøgelse fra december 2020 med svar fra 925 medlemmer i Socialpædagogernes medlemspanel, Medlemspulsen. **Mister værdifuld arbejdskraft** Socialpædagoger er langt fra den eneste faggruppe, der ønsker at gå tidligt på pension. Det er en

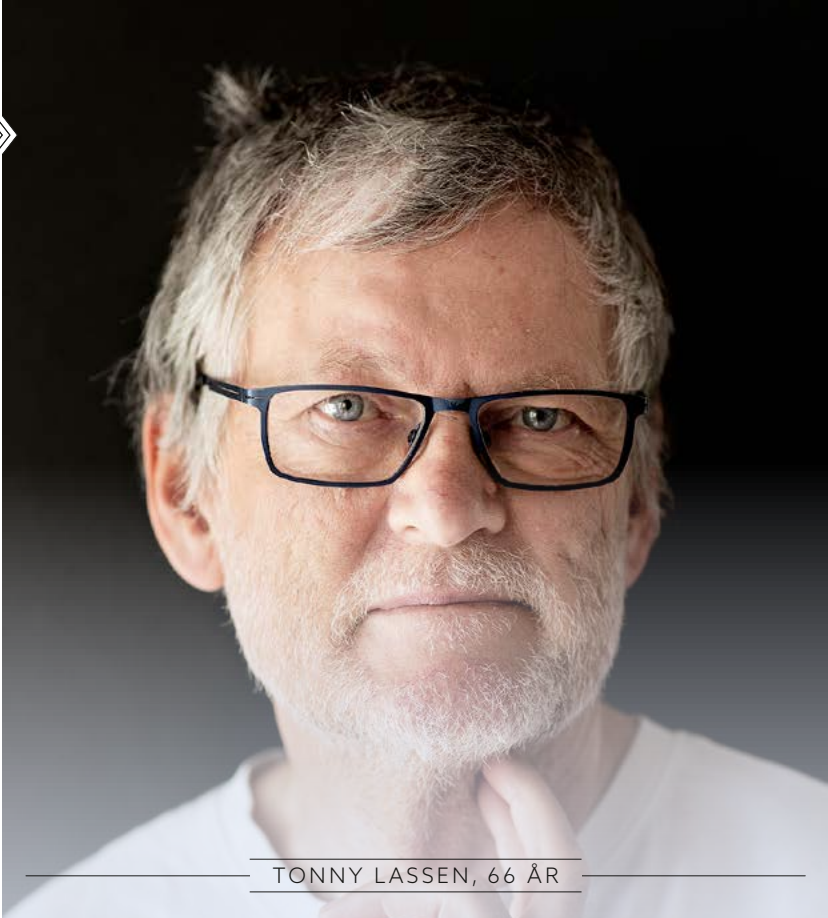
udbredt tendens, særligt på de store offentlige velfærdsområder. Kommunerne forventer således, at omkring 45.000 ansatte trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet de næste fem år. Og det er et problem, fordi samfundet i den grad har brug for seniormedarbejderne, lyder det fra Kommunernes Landsforening, KL, som de seneste år har arbejdet aktivt for at fastholde seniormedarbejderne. Samtidig har socialpædagoger

Opbakning
Anerkendelse og støtte er noget af det, der får mange til at vælge at blive i jobbet. En af dem er Tonny Lassen, der er gået på pension, men stadig arbejder som vikar på sin tidligere arbejdsplads.

Frihed
Tonny Lassen ville gerne have friheden til at rejse, men stadig yde en indsats for borgerne. Løsningen blev at gå på førtidspension og siden pension og samtidig arbejde som vikar.

TEKST
LEA
HOLTZE
///
FOTO
TOR
BIRK
TRADS

JEG BLIVER VED, FORDI JEG KAN

66-årige **Tonny Lassen** skiftede sit fuldtidsjob som socialpædagog på et socialpsykiatrisk bosted ud med først efterløn og siden folkepension. Men han er stadig vikar samme sted et par dage om ugen. For hvorfor egentlig ikke?

SÅ SNART jeg gik på efterløn, var det ud med campingvognen – først til Nordfrankrig og bagefter rundt i Danmark. Det var lige præcis friheden til at rejse i længere perioder, jeg gerne ville have. Men jeg har stadig lyst til at yde et stykke arbejde. Og hvorfor ikke gøre det, når nu jeg kan? Jeg er vikar på min gamle arbejdsplads et par dage om ugen. For det er dejligt at kunne give borgerne livskvalitet og muligheder i livet – og de sætter pris på min indsats. Hvis de sagde: 'Åh nej, der kommer ham den gamle igen', ville det nok være noget andet. Jeg kan godt forstå, at andre socialpædagoger forlader arbejdsmarkedet før pensionsalderen. Mange af dem, jeg gik på seminariet med, har forladt

branchen for længst. Fordi arbejdsopgaverne står i kø og ikke kan løses tilfredsstillende. Det er frustrerende. Jeg tror, jeg er god til at få øje på det nærmeste udviklingsmål. Så fokuserer jeg på, at jeg måske ikke kan få en borger ud af et misbrug, men jeg kan støtte vedkommende i at leve et liv med misbruget. Og jeg kan ikke fjerne borgerens psykiske lidelser, men jeg kan skabe rammerne for et meningsfuldt liv til trods. Og det lykkes i høj grad. Derfor føler jeg mig hverken nedslidt fysisk eller psykisk. Men jeg er også heldig at være på en arbejdsplads med et godt arbejdsmiljø – med fast supervision, kolleger, der bekymrer sig om hinanden, og fleksible arbejdstider. X

Det får socialpædagoger til at blive lidt længere ...

I Socialpædagogernes Medlemspuls bliver medlemmerne bl.a. spurgt: 'Hvad kunne få dig til at blive længere?' Her svarer medlemmerne bl.a.:

- Varetage selvvalgte opgaver
- Ingen brud på 11-timers reglen
- Frihed til at styre min arbejdstid
- Fx fri til at følge min hustru til læge og møder
- Mere administrativt arbejde
- Færre arbejdsopgaver, mindre stress
- Skift i arbejdsopgaver, evt. kl. 12

KILDE: SOCIALPÆDAGOGERNES MEDLEMSPULS

Overvejelser
Kvaliteten i indsatsen skal være tårnhøj. Men kan Lone Clausen holde til at levere samme høje niveau? Det er hun ikke så sikker på længere.

Erfaring
Med sine mange års erfaring kan den 61-årige socialpædagog Lone Clausen (th.) stadig være en stor inspiration for sine yngre kolleger – som her Tanja Bang Uttrup.

LONE CLAUSEN, 61 ÅR

JEG KAN IKKE RUMME SÅ MEGET MERE

Som socialpædagog og familiebehandler insisterer 61-årige **Lone Clausen** på at gøre sit arbejde bedst muligt. Men det begynder at knibe for hende, fortæller hun – for arbejdslivet har tæret på psyken. Derfor går hun formentlig på efterløn om tre år

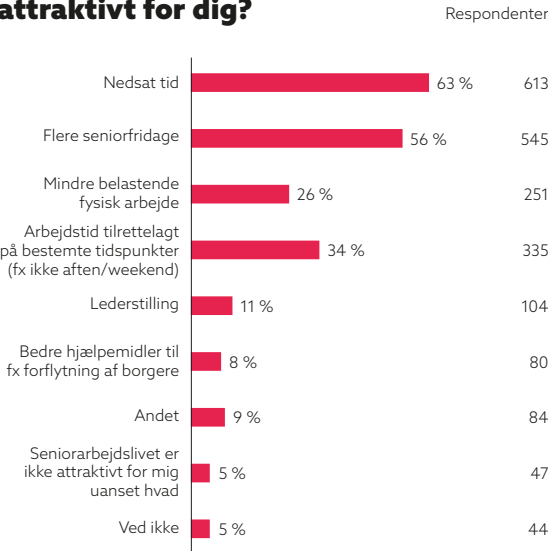
JEG HAR ARBEJDET som familiebehandler siden 88, og det er det fedeste arbejde. Men jeg arbejder også med familier, som er belastede af meget komplekse udfordringer som fx voldsomme konflikter, der går ud over børnene. Og det er slidsomt. Vi sidder i samtaler, der skal bane vejen for en udvikling, og vi skal hele tiden være kreative i forhold til at stille spørgsmål og møde forældrene der, hvor de er. Vi er jo i relationer konstant og kan ikke sige 'nu orker jeg ikke at snakke med dig mere'. Det kan jeg først sige, når jeg kommer hjem til min mand. Så smider jeg mig på sofaen og kommer ikke så meget videre. Jeg har egentlig altid tænkt, at jeg ville gå på efterløn – familierne skulle da ikke snakke med sådan en gammel

en som mig. Men nu kan jeg se, at jeg har en erfaring og en ro, som er god for forældrene. Det slider bare. Ligesom det slider, at vi er gået fra at være fire familiehuse i kommunen til et – vi har været igennem et utal af omstruktureringer og fyringer, nye lokaler, chefer og kolleger og nye måder at arbejde på. Derfor hælder jeg mest til at gå på efterløn om tre år. For jeg stiller høje krav til mig selv om at gøre mit arbejde bedst muligt, og der bliver stillet høje krav til vores faglighed. Vi har jo kæmpe indflydelse på de her familiers liv. Men når jeg kommer hjem, kan jeg ikke rumme ret meget – tænk, hvis jeg også får det sådan, imens jeg er på arbejde. X

TEKST
LEA
HOLTZE
///
FOTO
TOR
BIRK
TRADS

FÆRRE TIMER ER VEJEN FREM

Hvilke forhold ville gøre seniorarbejdslivet attraktivt for dig?

KILDE: SOCIALPÆDAGOGERNES MEDLEMSPULS

» også brug for at kunne holde til at blive i jobbet. 'Ingen skal presses til at forlade faget', lyder en af Socialpædagogernes centrale visioner. Der er altså en fælles interesse for at skabe arbejdsforhold og incitamenter på det socialpædagogiske arbejdsmarked, så der etableres gode betingelser for et langt liv i faget.

Arbejds miljøet er centralt

Men hvad kan så få seniorerne til at blive længere? Netop det spørgsmål forsker Lars Louis Andersen, professor ved Det Nationale Forskningscenter for Arbejds miljø, NFA, bl.a. i. Og selvom der er mange forskellige faktorer, der spiller ind på den enkelte medarbejders valg om at blive eller gå, så er kombinationen af et hårdt fy-

sisk arbejdsmiljø og et krævende psykisk arbejdsmiljø, som socialpædagogerne oplever, med til at trække i den forkerte retning og dermed årsag til, at mange vælger at trække sig fra arbejdslivet før pensionsalderen, lyder forklaringen fra professoren. – Arbejds miljøet er en sammensætning af flere faktorer, og man skal se på hele billedet i kombination. Men ligger man højt på et både fysisk og psykisk anstrengende arbejdsmiljø, udgør det en risikofaktor for at blive skubbet ud før tid. Og arbejder man med mennesker, kan både fysiske faktorer som fx forflytning og høje emotionelle krav belaste, siger Lars Louis Andersen. Det gør mange socialpædagoger. Men det er ikke ensbetydende med, at man nødvendigvis skal sli-

des ned af disse arbejdsforhold. For den rette indsats for et godt arbejdsmiljø kan få folk til at blive, vurderer professoren.

Teknologi kan lette

Hvis vi starter med det fysiske arbejdsmiljø, så er tunge løft, vrid og skæve arbejdsstillinger med til at slide på kroppen – og medvirker dermed til, at folk trækker sig tidligere fra arbejdslivet. Derfor gælder det om at benytte sig af de fysiske hjælpemidler, som beskytter medarbejderne. På det punkt tegner fremtiden lys, mener Lars Louis Andersen, som peger på en rivende teknologisk udvikling, der kan være en hjælp til de fysiske strabadser. Det kan fx være intelligente senge, som kan løfte borgerne op af sengen til lodret position. »

METTE BRUNBERG, 62 ÅR

LEDERJOBET ER IKKE ENDESTATIONEN

Om nogle år forestiller 62-årige forstander **Mette Brunberg** sig at skifte lederposten ud med et job som almindelig socialpædagog, dog i en stilling på fleksible præmisser. For socialpædagogikken er hun ikke færdig med

NÅR MAN HAR min erfaring og alder, har man som leder den styrke og ro, der betyder, at når der er stormvejr på arbejdspladsen, så ved man, at man kommer igennem det. Man er i stand til at sige til medarbejderne: 'Vi klarer det her, det skal nok gå over.'

Jeg har selv oplevet ledere, som de sidste par år inden pensionen 'falder af' på den, og den fælde er jeg meget opmærksom på, at jeg ikke selv vil ende i. Men jeg oplever ikke, at jeg er gået i stå. Jeg er stadig drevet af kerneopgaven med børnene og får stadig masser af idéer – og medarbejderne forventer også, at jeg går forrest, og at jeg løser problemerne.

Før corona havde jeg etableret 'min egen seniorordning' ved at tilrettelægge min arbejdstid, så jeg havde lange arbejdsdage, men til gengæld afspadserede hver anden fredag og

mandag og dermed havde en kortere arbejdsuge. Det fungerede fint for mig og gav en følelse af at komme længere ned i gear.

Om fire-fem år skal jeg ikke længere være leder, men jeg ønsker ikke at forlade faget. Måske skal jeg gå ud og forfølge drømmen om at være almindelig socialpædagog. Men det skal kun arbejder, når det passer mig.

Jeg vil gerne være et sted, hvor jeg kan bruge mig selv og min socialpædagogiske faglighed og komme tæt på borgerne. Gerne et sted, hvor der er plads til fest og farver. Og jeg er på ingen måde bange for at få snot på fingrene. Den nære kontakt til borgerne er noget af det, jeg har savnet i min lederkarriere. Jeg kan også godt se mig selv som vikar, hvor jeg kan bidrage med min faglighed og energi, men ikke skal have et overordnet ansvar. X

«
Drømme
Lige nu er hun forstander – men 62-årige Mette Brunberg drømmer om at blive almindelig socialpædagog før pensionstiden.

»
Fleksibilitet
Før tiden med corona var der mere plads til fleksibilitet for Mette Brunberg, som ved at fordele arbejdstimerne kørte med en kortere arbejdsuge.

TEKST
MALENE
DREYER
///
FOTO
SOFIA
BUSK

» – Men det er afgørende, at hjælpemidlerne reelt er tilgængelige og bliver brugt, understreger han.

Mindst lige så vigtigt er det at skabe et godt psykosocialt arbejdsmiljø, viser forskningen. Det handler bl.a. om anerkendelse – og om at blive informeret godt, når der bliver truffet beslutninger, som påvirker ens arbejde.

– Indflydelse på og anerkendelse for sit arbejde, støtte og opbakning fra både kolleger og leder – og det, at man har tid til at udføre sit arbejde, er nogle af de faktorer, der gør, at mange vælger at blive

på arbejdspladsen nogle flere år, siger Lars Louis Andersen.

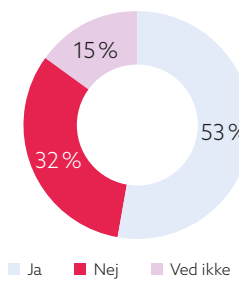
Dyrk kollegafællesskabet

Noget, der også kan få seniorer til at blive, er gode samarbejdsrelationer. Lars Louis Andersen anbefaler, at man fx indfører korte fælles træningsforløb på arbejdspladsen, fordi det kan medvirke til, at man forebygger skader, samtidig med at det styrker samarbejdsrelationerne.

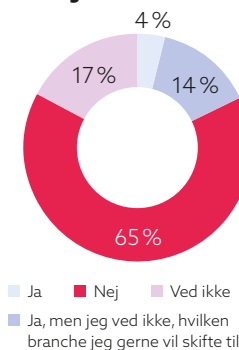
– Bare tre gange ti minutters træning mindsker smerter i ryg, nakke og skuldre og bidra- »

TILBAGETRÆKNING

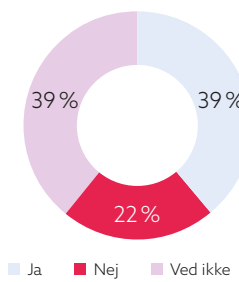
Forventer du at gå på efterløn?

Forventer du at skifte branche, inden du trækker dig tilbage fra arbejdsmarkedet?

Er der seniorordninger på din arbejdsplads?

KILDE: SOCIALPÆDAGOGERNES MEDLEMSPULS

DELTAPLAN
online vagtplan

En kæmpe lettelse for dem der styrer vagtplanen

Vagtplan

Timebank

Ferieregnskab

Tildel vagt

Enkel og overskuelig vagtplan

Brugervenligt system
Indbygget ferieregnskab
Styr på overarbejdstimerne
Hurtig fordeling af ledige vagter
Indbygget kommunikation & Udtræk til løn

Årligt abonnement

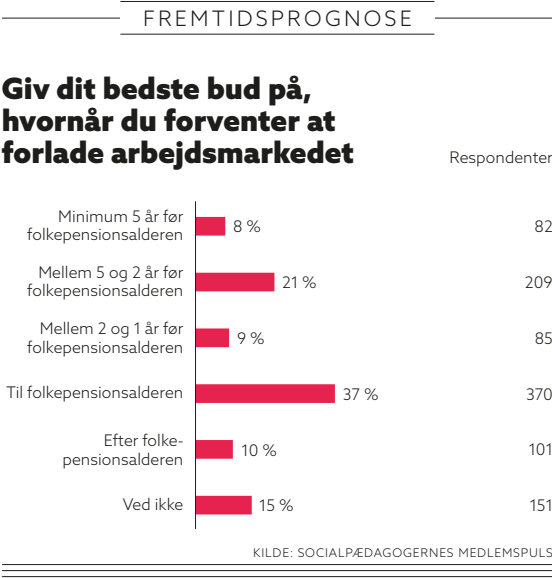
kr. 2.088,-

Prisen dækker 40 medarb. pr. år
(=kr. 53,- pr. medarb. pr. år!)

DELTAPLAN
online vagtplan

Bestil gratis og uforpligtende prøveperiode
www.deltaplan.dk - Tlf: 46 93 39 04

5 RÅD

der kan gøre arbejdslivet mere langtidsholdbart

Overvej du at trække dig fra arbejdsmarkedet, men gad du egentlig godt kunne holde til at blive lidt længere?

Få ledende arbejdspsykolog Pia Ryoms fem råd til, hvad du og din arbejdsplads kan gøre for, at du kan se dig selv i jobbet som senior

TEKST LEA HOLTZE

1

Hvordan har du det?

Spørg din partner eller gode venner: Hvordan virker jeg egentlig til at have det, når jeg taler om mit arbejde? Det kan afsløre, om du er havnet i en negativ spiral uden at opdage det. Og kan de fortælle, at du virker frustreret over dit arbejde, er det tid til at finde ud af, hvad den frustration helt præcis handler om.

2

Tal med din AMR

Mange vender ikke problemer med deres AMR. Men hvis du er ved at bakke ud af arbejdslivet, kan det være en god idé at drøfte dine overvejelser og bekymringer med din AMR og din leder frem for at individualisere problemet. Det kunne jo være, at det var noget på arbejdspladsen, I skulle ændre – og ikke dit arbejdsliv.

3

Gør op med myterne om seniorer

En undersøgelse fra konsulentfirmaet TeamArbejdsliv har vist, at ledere synes, at medarbejdere over 60 år er mere fleksible, loyale og pålidelige, har flere sociale færdigheder og er lige så kreative som de 30-40-årige. Der er derfor god grund til at gøre op med myterne om, at seniormedarbejdere trækker arbejdspladsen ned – og det gælder også blandt seniorerne selv, der ofte har selvbegrænsende forestillinger. Tænk derfor på alt det, du bidrager med, og nedton dit aldersfokus.

4

Fordel arbejdsopgaverne anderledes

Når socialpædagoger er udrændte, er det i langt de fleste tilfælde pga. den måde, arbejdet bliver tilrettelagt på – ikke kun pga. borgerne. Vær derfor opmærksom på, at der ikke bliver drevet rovdraft på dine erfaringer og fx altid bliver trukket på dig, når nye medarbejdere skal oplæres eller udfordrende borgere takles – og tag en snak med din leder om det. Det kan også være, I skal kigge på dit timetal, at du skal have færre døgnvagter eller mere fysisk skånsomme opgaver.

5

Vær mere selvbarmhjertig

Jo mere åben tilgang, I har til det, der er svært i arbejdet, jo større psykologisk tryghed giver det. Derfor er supervision vigtigt. Samtidig er det dokumenteret, at hvis du er i stand til at fokusere på det, du har succes med, kommer der mere af det, og dine nedslidningssymptomer bliver reduceret. Der er måske mange ting, du gerne vil nå. Men hvis du fokuserer på det, du faktisk når, går du sikkert også gladere fra arbejde. Prøv at være mere selvbarmhjertig – du har garanteret gjort, hvad du kunne, og det kan du være tilfreds med.

Har du luft i økonomien til en ekstra opsparing?

En løbende opsparing kan godt betale sig. Er du fx 47 år, kan 500 kr. om måneden give dig 142.000 kr. mere i pension*. Og du kan endda få skattefordele. I 2021 kan du få fradrag for helt op til 58.500 kr. på en ratepension. Så har du lidt luft i økonomien nu, kan du få råd til dine drømme senere i livet.

Fordele ved ratepension i PKA

- ✓ 3,5% i rente i 2021
- ✓ Ekstra pension i 10 år
- ✓ Fradrag op til 58.500 kr.

* Beløbet er vejledende og forudsætter, at du går på pension som 67-årig. Det er beregnet ud fra en række forudsætninger, som omkostninger og kontorente for et gennemsnitligt medlem i PKA.

Står du i et fagligt dilemma,
så skriv til: nyhedsrum@sl.dk

ja!

TEKST
MARIA
RØRBÆK
///
FOTO
SØREN
KJELDGAARD

» BRUGER DU BELØNNING SOM ET SOCIAL- PÆDAGOGISK REDSKAB?

Kan det give god mening at udlove en belønning til borgere eller brugere, så de får noget bestemt, hvis de gør, som I aftaler? De to socialpædagoger **Marianne Salsø** og **Camilla Brøns Eriksen** er uenige

Camilla Brøns Eriksen er misbrugsbehandler på Rusmiddelcenter Silkeborg

Jeg har gode erfaringer med at give en konkret belønning til de unge, der møder op i misbrugsbehandling. Hver anden gang de kommer til samtale, får de et gavekort på 200 kr., og det er med til at skabe motivation. Mange kan se en langsigtet belønning ved at gå i

misbrugsbehandling, som hvis de fx gerne vil have kørekort og kun kan få det efter seks måneder uden hash. Men nogle gange er det svært at motivere sig selv, når målet ligger langt ude i fremtiden. Så kan det være nemmere, når der også er en mere kort-

sigtet belønning. I mine øjne har det ikke noget med straf at gøre. For når de ikke får gavekortet, ser vi dem jo heller ikke. I misbrugsbehandling arbejder vi i det hele taget meget med belønningssystemet, for når du tager stoffer, udløser hjernen en kunstig belønning, og

det gælder om at finde en naturlig belønning at sætte i stedet. Derfor taler vi meget med de unge om, hvordan de kan sætte en gulerod op for sig selv, så de når de mål, de har for deres eget liv.

FINT SOM NATURLIG
BELØNNING

• Virker motiverende
• Lærer at sætte en gulerod op for sig selv

SENDER ET HELT
FORKERT SIGNAL

• Manglende belønning virker som straf
• I modstrid med mit menneskesyn

Marianne Salsø er socialpædagog i Landsbyen Sølund

Jeg kunne aldrig finde på at sætte en betingelse op, så en beboer kun får rosiner, kaffe eller chokolade, hvis han eller hun gør noget bestemt. For så virker det som en straf, hvis de ikke gør det og derfor ikke får belønningen. Og det kan i sidste ende

føre til frustration og magtanvendelser, samtidig med at det sender et forkert signal om, at mennesker kun er noget værd, hvis de handler på en bestemt måde. I stedet arbejder jeg ud fra et menneskesyn om, at alle mennesker er noget værd

i sig selv. Til gengæld kan jeg godt bruge afledning, så jeg fx taler om noget positivt, vi skal gøre, efter noget, der er svært. Hvis en beboer fx ikke kan lide at bade, siger jeg: 'Når vi er færdige her, skal vi have os en rigtig dejlig kop kaffe.' Og det kan tit hjælpe, så

det er nemmere at udholde badesituationen. Men vi får kaffen, uanset om det så lykkes at bade eller ej. Det bunder i en tro på, at alle mennesker gør det bedste, de kan, og at det derfor ikke giver mening at straffe.

nej!

Fuld fokus på de tabte sanser

På botilbuddet **Kloden** i Aalborg indebærer arbejdet med de døvblinde borgere en faglighed så fintfølede, at socialpædagogerne kan oversætte kroppens mindste tegn til kommunikation. Gennem tegnsprog og konstant aktiverede sanser forstår de mennesket bag det dobbelte sansetab

TEKST JAKOB RAVN BRINCK /// FOTO TOR BIRK TRADS

Specialisering

Arbejdet på Kloden forudsætter en dyb specialisering. Derfor bliver alle nye medarbejdere, fastansatte som vikarer, undervist i både visuelt og taktilt tegnsprog. – Vi er deres øjne og ører, derfor skal vi kunne oversætte verden for dem, siger socialpædagog Dorthe Overgaard Pedersen.

Hele kroppens sprog

Ved taktilt tegnsprog ligger sproget i hænderne, kroppen og mimikken, som når socialpædagog Kristian Nørmark fortæller Rune om ugens madplan. Ved at lade sine bevægelser gå over modtagerens hænder og krop viser man sindsstemninger som fx glæde eller frustration.

Erfaring

Micha Gyhrs Winkel, der har arbejdet som socialpædagog på Kloden i 18 år, har en døv bror og beherskede tegnsprog, før han talte verbalt. Han kender variationerne i de enkelte borgers tegn og veksler mellem dem. – En borger har fx opfundet sit eget tegn for rødvin. Det husker jeg, når jeg tilbyder ham vin til maden, mens jeg over for andre bruger det konventionelle tegn for rødvin.

Forskellighed

Størstedelen af beboerne på Klo- dens boenhed Jorden er helt døve, og variationen af synsnedsættelser spænder fra total blindhed til forskel- lige grader af synsrest – og andre øjendiagnoser. Derfor må socialpæ- dagogerne veksle mellem normalt og taktilt tegnsprog – og hvordan de placerer sig i borgernes synsfelt.

Medfødt sansetab

Størstedelen af borgerne er født med deres sansetab. Flere af dem har medfødt rubella syndrom, som kan opstå, hvis moderen bliver smittet med røde hunde tidligt i graviditeten.

'To the point'

I tegnsproget på Klodens boenhed Jorden er fyldord som 'er' og 'og' skrællet fra. Kun budskabets essens står tilbage. – For mange ord kan give misforståelser. Derfor er fx 'Dig, mig kører nu' nok til en sætning, forklarer socialpæda- gog Micha Gyhrs Winkel.

Ærlighed

Trods sansetabet er borger- ne fintfølende og mærker andres sindsstemning øje- blikkeligt. Det kræver ærlig- hed kollegerne imellem, siger socialpædagog Micha Gyhrs Winkel. – Jeg fortæller, hvis jeg er nedtrykt eller træt. Så kan vi indrette os ud af det.

Opmærksomhed

På Klodens boenhed Jorden er personalet opmærksomme på hvert et tegn på sindsstemning. Bliver et skridt til et tramp? Bliver døren smækket hårdere end normalt? Har et blik ændret sig fra glæde til frustration?

Hensynet i detaljen

Indretningens grønne islæt er ingen tilfældighed. For grøn er, ligesom rød, en af de mest synlige farver for svagtseende.

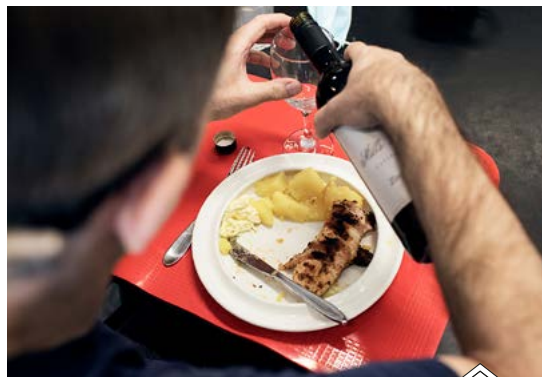
Gør døden taktil

Livets store spørgsmål om død og sygdom er ikke lige til at oversætte taktilt. – Så hvis en borger dør, kan de øvrige få lov at mærke den døde krop og tage afsked, fortæller socialpædagog Dorthe Overgaard Pedersen. Det har hun fået de pårørendes samtykke til.

Støtte ned i alle detaljer

Kloden er et botilbud i Aalborg under Region Nordjylland for 25 voksne borgere med medfødt døvblindhed. Tilbuddets fire enheder, Jorden, Ilden, Vandet og Luften, er både i faglig tilgang og fysik indretning fokuseret på at give borgere med dobbelt sanse tab optimale muligheder for kommunikation og orientering. Ud over taktilt tegnsprog kommunikeres der fx også med konkrete, hvor det at lægge en legetøjsbil i en døvblind borgers hånd kan betyde 'køretur'. I den fysiske indretning er nopræde ledelinjer på gulvet med til at vise vej, mens gelænderet i de enkelte boenheders gange har et bestemt antal fuger, der markerer, hvilken enhed man befinder sig i.

Ingen usikkerhed

Forståelsesproblemer kan ikke undgås. Men man skal skruer ned for sin usikkerhed, forklarer socialpædagog Dorthe Overgaard Pedersen. – Hvis en borger siger '25. april', finder jeg et påskud for at sætte samtalen på pause – og med en kalender eller kollegers hjælp opklarer jeg datoens betydning, før jeg vender tilbage.

Livskvalitet

Mange af Klodens beboere har boet på botilbud siden barndommen, men socialpædagogerne arbejder for at sikre borgernes selvbestemmelse og evnen til at mestre eget liv. Det betyder fx også, at koncerter, biografter og en fadøl i Aalborgs gågade er en del af livet.

Skive Handicap Festival

Onsdag 1. september 2020
Dyrskuepladsen i Skive

165,-
Gratis adgang for ledsagere

Program

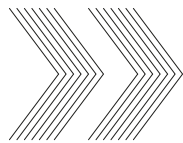
- 09:00 Pladsen åbner
- 10:00 Jacob Haugaard byder velkommen
- 10:15 Midt Om Natten
- 11:45 Kandis
- 14:00 Sweethearts
- 15:30 Tak for idag - på gensyn i 2022

Læs mere og køb billet på: www.skivehandicapfestival.dk

RENT LIV på Skiveegn

SKIVEKOMMUNE

SKIVE FESTIVAL

Man kan aldrig få for meget viden

TEKST LEA HOLTZE /// FOTO NILS LUND PEDERSEN

Hvorfor skulle der ske noget nyt i dit arbejdsliv?

Min egen skolegang var stort set ikke-eksisterende, så da jeg som ung blev tilbudt en uddannelse som maskinsnedker, sagde jeg 'ja tak', for så havde jeg da et eller andet. Men jeg har på en eller anden måde altid vidst, at jeg gerne ville arbejde med mennesker og særligt dem, der var lidt specielle, fordi det ville være enormt spændende at gøre en forskel for dem. Det har jeg nu været med til i 18 år, og min leder og jeg havde i noget tid snakket om muligheden for at tage merituddannelsen til pædagog.

Hvornår traf du din beslutning?

Der havde været flere tilfælde, hvor medarbejdere på forskellige opholdssteder var blevet udsat for vold, og hvor begrundelsen lød, at der var tale om ikke-uddannet personale. Vi har aldrig været ret mange uddannede på min afdeling, så da muligheden bød sig, tænkte jeg: 'Selvfølgelig skal jeg det.' Og da min leder så tilbød, at jeg kunne få en uddannelsesaftale med fuld løn undervejs, lod det sig pludselig gøre.

Hvorfor var det vigtigt for dig?

Jeg tænkte egentlig ikke, det ville få den helt store betydning i mit daglige arbejde, fordi vi er så specialiserede hos os og har mange interne kurser. Men jeg håbede, det kunne gøre en forskel i forhold til den måde, der blev set på vores arbejde udefra. Og så er der også det personlige i det for mig: Jeg er snart 50, og hvis jeg en dag vil have et andet job, får jeg det ikke med en pædagogmedhjælper-titel i bagagen.

Bjarne Larsen 49 år

- 2019
Socialpædagog, Autismecenter Storstrøm
- 2017
Vikar, Syrenvænget i Nysted
- 2016
Merituddannelsen til socialpædagog ved Professionshøjskolen Absalon i Vordingborg
- 2005
Omsorgsmedhjælper, Autismecenter Storstrøm
- 2003
Nattevagt, Autismecenter Storstrøm
- 1994
Pædagogmedhjælper
- 1991
Maskinsnedker

Mødte du udfordringer på vejen?

Når man ikke har været på skolebænken i 30 år, skal man lige i gang. Og der var nogle helt lavpraktiske ting omkring det at opstille en akademisk opgave i Word, hvor jeg godt kunne mærke, at jeg var gammel i gårde. Til gengæld havde jeg en praksiserfaring at trække på, som de unge studerende ikke havde. Og så var der det med at være bænket og modtage undervisning i så mange timer. Jeg kan godt lide at læse, men jeg er vant til at være en del af beboernes hverdag.

Hvad er det bedste ved dit spring?

Jeg fik et fundament af teoretisk viden at trække på, så når jeg læser, hører eller snakker om noget fagligt, kobler jeg det per automatik på de tanker og holdninger, jeg er stødt på i de bøger og tekster, jeg har læst. Det er med til at hjælpe mig til at perspektivere. Men det bedste er nok, at jeg selv har forandret mig som menneske. Jeg har altid haft det sådan, at 'jeg ved godt, hvordan den kage skal skæres, og sådan er det bare'. Men jeg er blevet mere rolig og åben og vil gerne lytte mere på folk end tidligere – for under uddannelsen er man nødt til at samarbejde om opgaverne og reflektere over egen praksis. Og det er virkelig sundt.

Hvad er dit råd til andre?

Hvis man har lyst og mulighed for det, synes jeg simpelthen, man skal springe på en merituddannelse. Man kan ikke få for meget viden, tænker jeg. Jo mere viden, man har, jo bedre er man rustet til de opgaver, man nu engang kan blive stillet over for – og hvem ved, hvad man får brug for. ×

Pædagogmedhjælper Merituddannet

Efter at have arbejdet inden for det specialiserede socialområde i 18 år besluttede Bjarne Larsen sig for at tage merituddannelsen til socialpædagog. Det har forandret ham som menneske, fortæller han.

Job- og karriererådgivningen tilbyder gode råd og sparring til dig, der overvejer at skifte spor.
Ring mandag kl. 14 til 17 på 7248 6060
eller bestil tid til en samtale på 7248 6000

FOTO: JUSTINE HØGH

Tina Menzel er 45 år og har været socialpædagog i 15 år. Hun har siden 2009 været hjemmevejleder på Bornholm, hvor hun giver bostøtte til ni forskellige borgere, der bl.a. er senhjerneskadede og har udviklingshæmning.

Mit faglige fokus

'JEG KAN SÆTTE MIG NED I KAOS'

Hvad gør du som hjemmevejleder for at skabe en god relation?

– Jeg opbygger den gode relation ved at være meget lyttende og stille spørgsmål. Jeg holder øje med borgerens kropssprog og lytter efter deres tone. Jeg gentager ofte det, jeg hører, de siger, for at sikre mig, at jeg har forstået dem rigtigt.

Hvilke faglige redskaber er vigtige for dig i relationsarbejdet?

– Ro og evnen til at sætte mig ned i kaos. Jeg kan godt komme i nogle hjem, hvor der er meget rodet og kaotisk, eller hvor jeg bliver skældt ud af borgerne. Men jeg bevarer altid roen. Jeg bliver, selvom de skælder ud, og viser, at jeg er der for dem og lytter til dem.

Hvornår ved du, at du er lykkedes med det?

– Når jeg har siddet længe nok på mine hænder, og de er trygge ved mine intentioner, så begynder de som regel at rykke sig stille og roligt. Og pludselig spørger borgeren måske selv, om jeg vil hjælpe ham med at rydde op i køkkenet.

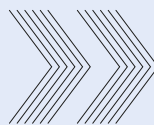
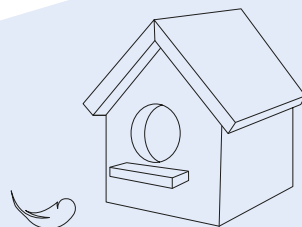
Ser du noget særligt hos en kollega? Send en mail til: nyhedsrum@sl.dk

Hørt!

Jeg stiller mit hjem, min krop, min familie og hele mit liv til rådighed for både barnet og barnets familie. Jeg gør det med hjertet, og jeg er god til det. Jeg vil respekteres præcis som tandlægen, lægen, pædagogen og sygeplejersken.

— **Familieplejer Dorthe Mortensen** i debatindlæg i Politiken

Øjeblikket

Første gang jeg mødte Jens, lå han i sin seng midt på dagen. Ikke fordi han var syg, men fordi han ikke så nogen grund til at stå op. Jeg besøgte Jens flere gange. Først fik vi bare øjenkontakt. Så talte vi lidt.

Og til sidst indvilgede han i at stå op, så vi kunne drikke kaffe sammen i køkkenet. Jeg spurgte ind til hans liv og baggrund, og på den måde fandt jeg ud af, at han var tømrer. Jeg fortalte om vores kolonihavetilbud, hvor han kunne være med til at bygge fuglehuse. Det ville han gerne prøve, og i starten tog jeg med ham derud. Et stykke tid efter mødte jeg en ivrig medarbejder fra hjemmeplejen: 'Han er stået op. Jens er stået op. Han er selv stået op,' sagde hun. Og så blev jeg jo også selv glad!

— **Camilla Lund Thomsen** er socialpædagog i Aktivitet og Udvikling i Viborg. 'Jens' hedder noget andet i virkeligheden